

§ 97

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunnan esitys kaupunginhallitukselle koskien Kruunusillat -hankkeen hankesuunnitelman hyväksymistä

HEL 2014-005324 T 02 08 02 00

Esitys

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) esittää osaltaan kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle Kruunusillat-hankkeen hankesuunnitelman (29.4.2016, liite 1 ja 2) hyväksymistä Kruunusillat raitiotien yleissuunnitelmaan (15.2.2016, liite 4, 5, 6) perustuen ja siten, että hankkeen kokonaiskustannukset ovat enintään 259 milj. euroa (MAKU 4/2015).

Hanke toteutetaan Helsingin rakennusviraston ja Helsingin kaupungin liikennelaitoksen yhteishankkeena. Rakennusvirasto vastaa projektinjohtamisesta ja -toteuttamisesta. Kustannukset jakautuvat rakennusviraston ja Helsingin kaupungin liikennelaitoksen kesken liitteen 2 kustannusjakoperiaatteiden mukaisesti.

Hanke

Kruunusillat-hankkeen tavoitteena on järjestää kasvavalle Laajasalolle sujuva ja kilpailukykyinen joukkoliikenneyhteys kantakaupunkiin sekä kytkeä alue joukkoliikenteen runkoyhteydellä seudun joukkoliikennejärjestelmään.

Kruunusillat-hanke on Laajasalon kasvun edellytys. Kruunuvuorenrantaan suunnitellaan uutta 12 500 asukkaan kaupunginosaa. Muualla Laajasalossa kartoitetut tiivistämismahdollisuudet toisivat asuntoja noin 10 000 uudelle asukkaalle. Sekä Yliskylän pienalueen täydennysrakentamissuunnitelmat että Kruunuvuorenrannan asemakaavat perustuvat raitiotieyhteyden olemassaoloon. Voimassa olevassa Helsingin yleiskaavassa (2002) keskustan ja Laajasalon välille on esitetty joukkoliikenneyhteys, joka uudessa yleiskaavaehdotuksessa (2015) esitetään pika-raitiotienä. Helsingin kaupunginvaltuuston päätöksen (12.11.2008) mukaisesti yhteyttä suunnitellaan raitiotie- ja siltayhteytenä.

Kruunusillat-hanke käsittää Helsingin keskusta-alueen ja Laajasalon välisen raitiotieyhteyden sekä sen rakentamiseen ja käyttöön liittyvät järjestelyt. Uusi noin 10 kilometriä pitkä raitiotieyhteys on suunniteltu Helsingin keskustan, Hakaniemen, Nihdin, Korkeasaaren, Kruunuvuorenrannan ja Yliskylän välille. Raitiotien lisäksi yhteysvälille rakenne-

taan pyöräliikenteen baanayhteys sekä kävelyteitä. Uudet rata-osat toteutetaan pikaraitiotiemäisenä, mutta kuitenkin yhteensopivana nykyisen raitioverkon kanssa.

Raitiotielle on suunniteltu perustettavan kaksi linjaa:

1. Yliskylän linja: Rautatieasema–Hakaniemi–Nihti–Korkeasaari–Kruunuvuorenranta–Yliskylä (tiheä runkolinja, jota liikennöidään noin 45-metrisillä vaunuilla)
2. Haakoninlahden linja: Kolmikulma–rautatieasema–Hakaniemi–Nihti–Korkeasaari–Kruunuvuorenranta–Haakoninlahti (täydentävä linja, jota liikennöidään nykyisen kaltaisilla noin 30-metrisillä vaunuilla).

Helmikuussa 2016 valmistuneessa raitiotien yleissuunnitelmassa on kuvattu rata, siihen liittyvät pysäkit ja rakenteet sekä pyörätiet, katujärjestelyt ja muut hankekokonaisuuteen liittyvät asiat sillä tarkkuudella, että Kruunusillat-hankkeen kustannuksista, toteutettavuudesta ja vaikutuksista on riittävät tiedot hankkeen viemiseksi investointiohjelmiin ja toteutuksesta päättämiseksi. Kaupunkisuunnittelulautakunta on pyytänyt yleissuunnitelmasta ja hankesuunnitelman tiivistelmästä lausunnot (lausuntoaika 9.3.–8.4.2016). Lausunnoissa esille nostetut hankesuunnitelmaa koskevat asiat on esitetty liitteenä 3 olevassa vuorovaikutusraportissa.

Hankesuunnitelma on kokonaiskuvaus Kruunusillat-hankekokonaisuudesta. Hankesuunnitelmassa on kuvattu hankkeen toteutusvastuut, -järjestys ja -aikataulu. Hankesuunnitelmaa on laadittu samanaikaisesti yleissuunnitelman kanssa.

Kruunusillat-hankkeen toteuttamisesta vastaa rakennusvirasto yhdessä liikennelaitos -liikelaitoksen kanssa.

Hankkeen sisältö

Hankkeessa toteutetaan liikenneyhteys ja sen vaatimat katu- ja liikennejärjestelyt sekä:

- keskustan päätepysäkkijärjestelyt
- Hakaniemen – Merihaan alueen rantarakenteet
- Merihaka-Nihti -silta
- Finkensilta Nihdin ja Korkeasaaren välillä
- Mischan ja Maschan aukio Korkeasaarella
- Korkeasaaren ja Palosaaren väliin rakennettava maapenger, jonka toteuttaminen edellyttää ruoppauksia ja täyttöjä

- Kruunuvuorensilta Korkeasaaren ja Kruunuvuorenrannan välillä

Kruunusillat-hankkeeseen liittyy lisäksi kohteita, joiden rakentaminen hankkeen yhteydessä on välttämätöntä tai perusteltua, mutta jotka johtuvat muusta kuin Kruunusillat-hankkeen toteuttamisesta. Hankkeen yhteydessä rakennettavista kohteista merkittävimmät ovat Hakaniemen sillan uusiminen sekä Kaivokadun kannen peruskorjaus. Niiden toteutus sekä Nihdin ja Yliskylän alueiden rakentaminen ja Korkeasaaren rakennustyöt on yhteen sovitettava Kruunusillat-hankkeen toteutuksen ja aikataulun kanssa.

Kustannukset

Hankkeen rakennuskustannusarvio on 259 miljoonaa euroa. Lisäksi tarvitaan investoinnit raitiovaunuvarikkoon (20–25 miljoonaa euroa) ja raitiovaunukalustoon (75–80 miljoonaa euroa), jotka ovat osa raitiotien liikennöintikustannuksia. Kruunusillat –hanke ja siihen liittyvät kalusto- ja varikkoinvestoinnit sisältyvät HKL –liikelaitoksen investointiohjelmaseurantaan vuosille 2017-2026.

Kustannukset on jaettu hankkeen kustannusraportissa (liite 2) aiheuttajaperiaatteiden mukaisesti rakennusviraston ja liikennelaitos -liikelaitoksen välillä siten, että jalankulun ja pyöräilyn osalta (37 %, 97,1 milj. euroa) rakennusvirasto vastaa kustannuksista ja raitiotien osalta (63 %, 162,1 milj. euroa) liikennelaitos -liikelaitos vastaa kustannuksista. Kustannusjako-osuudet voivat tarkentua jatkosuunnitteluvaiheessa.

Toteutusvastuut

Hankkeen toteuttaa Helsingin kaupunki. Toteutusvastuu on rakennusvirastolla ja liikennelaitos - liikelaitoksella. Hankkeesta ja projektin johtamisesta vastaa rakennusvirasto.

Kruunusillat-hanke suunnitellaan ja rakennetaan Yhteinen kunnallistekninen työmaa -hankkeena.

Aikataulu ja toteutus

Tavoitteena on, että koko yhteys on valmis vuoden 2025 aikana ja raitiotien liikennöinti alkaisi vuoden 2026 alussa.

Alustavan toteutusvaiheistuksen mukaisesti rakentaminen aloitetaan Finkensillasta vuonna 2018. Silta valmistuu noin kahdessa vuodessa. Maanrakennustyöt Korkeasaarella ajoittuvat vuosille 2019–2021.

Kruunuvuorensillan rakentaminen aloitetaan vuonna 2019 ja sen on arvioitu kestävän noin vuoteen 2023.

Keskustan työt aloitetaan päätepysäkin rakentamisella vuonna 2024, rakentamisen on arvioitu kestävän kaksi vuotta. Tänä aikana tehdään tarvittavat toimenpiteet keskustan raitiotieverkolle.

Hakaniemen alueen rakennustyöt käynnistetään vuonna 2022. Ensimmäisessä vaiheessa vanhaa katualuetta puretaan tarvittavissa määrin sekä levennetään tukimuurein ja täytöin merelle päin. Hakaniemen sillan uusiminen sekä Hakaniemen ja Merihaan aluekehittämishanke sovitetaan yhteen Kruunusillat-hankkeen rakennustöiden kanssa. Merihaaka-Nihti-sillan rakennustyöt ajoittuvat vuosille 2022–2025. Koko silta-yhteys voidaan rakentaa loppuun vasta kun laivakuljetukset Hana-saaren polttoainesatamaan päättyvät vuoden 2024 kesällä.

Kruunuvuorenrannan ja Yliskylän osalta katutyöt ajoittuvat vuosille 2023–2025. Raitiotie kaikkine rakenteineen on määrä rakentaa vuosien 2024–2025 aikana koko Laajasaloon.

Hankkeen ympäristölle aiheuttamat haitat pyritään saamaan mahdollisimman vähäisiksi systemaattisella ympäristövaikutusten ja -riskien hallinnalla ja sen pohjalta tehdyllä suunnittelulla. Tavoitteena on, että hankkeen eri osapuolet ja sidosryhmät ymmärtävät tunnistetut ja mahdolliset vielä tunnistamattomat ympäristönäkökohdat ja niiden merkityksen työvaiheiden toteutuksessa ja kokonaisuuden kannalta. Päämääränä on suunnittelun, päätöksenteon valmistelun, rakennuttamisen ja rakentamisen, käytön ja ylläpidon vastuulliset ratkaisut.

Hankkeen viestintä ja vuorovaikutus on hyvin suunniteltua, avointa ja aktiivista. Viestintä etenee hankkeen tahdissa ja tukee hankkeen kunkin vaiheen tavoitteita.

Hankkeen edellyttämät kalusto ja varikko-hankkeet käynnistetään myöhemmin. Tätä ennen HKL neuvottelee HSL-kuntayhtymän kanssa Kruunusilltojen operointiin liittyvistä tehtävistä.

Käsittely

Merkittiin, että esittelijä täsmensi esitystään muuttamalla esityksen ensimmäisen kappaleen kuulumaan seuraavasti:

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta (HKL) esittää osaltaan kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle Kruunusillat-hankkeen hankesuunnitelman (29.4.2016, liite 1 ja 2) hyväksymistä Kruunusillat raitiotien yleissuunnitelmaan (15.2.2016, liite 4, 5, 6) perustuen ja

12.05.2016

siten, että hankkeen kokonaiskustannukset ovat enintään 259 milj. euroa (MAKU 4/2015).

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, yksikön johtaja, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Liitteet

- 1 [Kruunusillat, Raitiotieyhteys Laajasaloon, Hankesuunnitelma 2.5.2016](#)
- 2 [Kruunusillat, Raitiotieyhteys Laajasaloon, Kustannusraportti 15.2.2016](#)
- 3 [Vuorovaikutusraportti koskien hankesuunnitelman tiivistelmästä saatuja lausuntoja 2.5.2016](#)
- 4 [Kruunusillat, Raitiotieyhteys Laajasaloon, yleissuunnitelma, raportti 15.2.2016](#)
- 5 [Kruunusillat, Raitiotieyhteys Laajasaloon, Hankearviointi, raportti 15.2.2016](#)
- 6 [Kruunusillat-yhteyden laajennettu hankearviointi, taulukko 19.4.2016](#)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Esitys on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kruunusillat, Raitiotieyhteys Laajasaloon, yleissuunnitelma (liite 4)

on käsitelty kaupunkisuunnittelulautakunnassa. HKL –liikelainvaliokunnan johtokunta on antanut lausunnon yleissuunnitelmasta 9.2.2016

Hankesuunnitelma käsitellään yleisten töiden lautakunnassa ja liikennelaitos -liikelainvaliokunnan johtokunnassa.

Raitiotien yleissuunnitelma ja hankesuunnitelma tullaan käsittelemään kaupunginhallituksessa ja kaupunginvaltuustossa yhtenä yhdessä kokonaisuutena.

Kruunusillat-hankkeen toteuttaminen vaatii myös asemaaavojen, liikennesuunnitelmien ja katusuunnitelmien hyväksymistä koko yhteyden osalta.

Esittelijä

yksikön johtaja

12.05.2016

INKA/5

Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, yksikön johtaja, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi

Liitteet

- 1 [Kruunusillat, Raitiotieyhteys Laajasaloon, Hankesuunnitelma 2.5.2016](#)
- 2 [Kruunusillat, Raitiotieyhteys Laajasaloon, Kustannusraportti 15.2.2016](#)
- 3 [Vuorovaikutusraportti koskien hankesuunnitelman tiivistelmästä saatuja lausuntoja 2.5.2016](#)
- 4 [Kruunusillat, Raitiotieyhteys Laajasaloon, yleissuunnitelma, raportti 15.2.2016](#)
- 5 [Kruunusillat, Raitiotieyhteys Laajasaloon, Hankearviointi, raportti 15.2.2016](#)
- 6 [Kruunusillat-yhteyden laajennettu hankearviointi, taulukko 19.4.2016](#)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

[Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta \(HKL\) 09.02.2016 § 24](#)

HEL 2014-005324 T 02 08 02 00

Päätös

Liikennelaitos -liikelaitoksen johtokunta päätti merkitä tiedoksi saamansa informaation Kruunusillat –hankkeen yleissuunnitelmasta.

[08.05.2014 Ehdotuksen mukaan](#)

Esittelijä

yksikön johtaja
Artturi Lähdetie

Lisätiedot

Artturi Lähdetie, yksikön johtaja, puhelin: 310 35245
artturi.lahdetie(a)hel.fi